

แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี
กลุ่มส่งเสริม ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
โทร./โทรสาร ๐๕๖ ๕๑๑๒๙๐

คำนำ

แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม ประจำปี ๒๕๖๑ ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อสำหรับผู้บริหารใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานของบุคลากรให้เป็นไปตามนโยบายในทุกระดับ และเป็นไปตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) และใช้เป็นแนวทางสำหรับบุคลากรนำไปใช้ในการปฏิบัติงานให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล อย่างแท้จริง

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม ประจำปี ๒๕๖๑ ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร ผู้สนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และขอขอบคุณบุคลากรทุกท่านที่อนุเคราะห์ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์จนส่งผลให้การจัดทำแผนปฏิบัติการฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

กลุ่มส่งเสริมศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
สารบัญ	
บทที่ ๑ บทนำ	๑
บทที่ ๒ สภาพทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี	๓
บทที่ ๓ แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม ของ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี	๑๓ ๑๗
บทที่ ๔ รายละเอียดโครงการ/กิจกรรมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี	๑๘
คณะทำงาน	๒๔

บทที่ ๑ บทนำ

จากนโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญ ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของประชาชน โดยให้นำศาสนา วัฒนธรรมและความเป็นไทยมาสร้างสรรค์สังคมไทยให้เกิดความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและคุณธรรมตามยุทธศาสตร์ประชารัฐของรัฐบาลที่ต้องการสร้างพลังการทำความดี เพื่อชาติและประชาชนจากทุกภาคส่วนของสังคม ให้การพัฒนาประเทศมีความสมดุลทั้งด้านวัตถุและจิตใจให้ “คุณธรรมนำการพัฒนา” สร้างสังคมแห่งคุณธรรมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ให้สังคมเกิดความมั่นคง สงบสุขร่มเย็นด้วยมิติทางศาสนา รวมทั้งระบบเศรษฐกิจเกิดความมั่นคง เข้มแข็งด้วยวิถีวัฒนธรรมไทยและยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรัฐบาลมุ่งหวังที่จะเห็นที่จะเห็น ๓ สถาบันหลัก คือ ชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ มีความเข้มแข็ง เป็นฐานรากเชื่อมร้อยให้บ้านเมืองสมานฉันท์และมั่นคงอย่างยั่งยืน ดังนั้น เพื่อสนองนโยบายรัฐบาลดังกล่าว จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้เกิด “แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)”

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) คณะอนุกรรมการจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ได้จัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทฯ โดยได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน สื่อมวลชน และกระบวนการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ โดยวิธีประชาพิจารณ์จากภาคส่วนต่าง ๆ ใน ๔ ภาคทั่วประเทศ เพื่อให้ (ร่าง) แผนแม่บทฯ มีเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจนโดยให้ความสำคัญในเรื่องของการนำไปสู่การปฏิบัติในระดับต่างๆ ยึดหลักการภารกิจและการมีส่วนร่วมรวมถึงเพิ่มการใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือหลักในการดำเนินการโดยจะใช้ ๔ ยุทธศาสตร์ ในการขับเคลื่อน ได้แก่ ๑) วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมในสังคมไทย ๒) สร้างความเข้มแข็งในระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้เป็นเอกภาพ ๓) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรม และ ๔) ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

เมื่อคณะอนุกรรมการจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติได้จัดทำ(ร่าง) แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงเสนอให้คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติพิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๙ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้กระทรวงวัฒนธรรมนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อให้มีมติเห็นชอบต่อไป

ต่อมาในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ตามที่กระทรวงวัฒนธรรมเสนอเพื่อให้แผนแม่บทฯ เป็นกลไกสำคัญของรัฐในการแก้ไขปัญหาวิกฤตคุณธรรมของคนในชาติ สร้างความสมดุลทั้งทางวัตถุและจิตใจ ทำให้ประเทศชาติและประชาชนมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแผนแม่บทฯ ไปปฏิบัติและรายงานผลต่อคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรีตามลำดับอีกทั้งให้สำนักงานงบประมาณใช้แผนแม่บทฯ เป็นแนวทางในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติดังกล่าว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ได้จัดทำแนวทางการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงานได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรม

แห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) และให้ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติราชการและเป็นการบูรณาการในการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

ในการนี้เพื่อให้การขับเคลื่อนงานการส่งเสริมคุณธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กรมการศาสนาได้กำหนดให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมในระดับจังหวัดขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน การติดตาม ประเมินผลการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัด อุทัยธานีได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ทูทางวิถีชีวิตวัฒนธรรม ทรัพยากรการบริหาร และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ของจังหวัด นำไปสู่การเป็นบุคคลคุณธรรม ครอบครัวคุณธรรม ชุมชนคุณธรรม หน่วยงาน/องค์กรคุณธรรม ตำบลคุณธรรม อำเภอคุณธรรมและจังหวัดคุณธรรม สุดท้ายสู่สังคมคุณธรรม

ดังนั้น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดอุทัยธานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ขึ้น วัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของจังหวัด โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการ

การจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี เพื่อเป็นการปฏิบัติงาน ในอำนาจหน้าที่และภารกิจ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพสูงสุด จึงกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ดังนี้

๑. เพื่อให้บรรลุนโยบายรัฐบาลการส่งเสริมคุณธรรมและบรรลุตามเจตนารมณ์ของแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)

๒. เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายการส่งเสริมคุณธรรมของ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดการบูรณาการของหน่วยงานในจังหวัด

๓. เพื่อให้บุคคลในชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงาน องค์กร ตระหนักถึงความสำคัญในการนำคุณธรรมไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน

๔. เพื่อส่งเสริมให้สังคมของจังหวัดอุทัยธานี เป็นสังคมคุณธรรม ประชาชนในจังหวัดเป็นผู้มีคุณธรรมด้วยการยึดมั่นดำรงชีวิตประจำวัน ด้วยความพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา

บทที่ ๒

สภาพทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี

๒.๑ ประวัติความเป็นมาของจังหวัดอุทัยธานี

จังหวัดอุทัยธานี ตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือตอนล่าง มีพื้นที่ประมาณ ๖,๗๓๐ ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าและภูเขาสูง ดินแดนบางส่วนพบหลักฐานว่าเคยเป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ และเป็นที่ตั้งของเมืองโบราณหลายเมือง ได้แก่ เมืองโบราณบึงคอกช้างในสมัยทวารวดี เมืองโบราณบ้านใต้ เมืองโบราณบ้านคูเมือง และเมืองโบราณกาฐ

เมืองอุทัยธานี มีหลักฐานทางด้านประวัติศาสตร์ของกรมศิลปากรยืนยันไว้ว่า เป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ เมื่อประมาณ ๓,๐๐๐ ปี มาแล้ว โดยพบหลักฐานยืนยันในหลายพื้นที่ เช่น โครงกระดูก เครื่องมือหินกะเทาะจากหินกรวด และภาพเขียนสมัยก่อนประวัติศาสตร์เขาปลาร้า

ตำนานเก่าเล่าว่า ในสมัยสุโขทัยเจริญรุ่งเรืองนั้น “ท้าวมหาพรหม” ได้เข้ามาสร้างเมืองที่บ้านอุทัยเก่า คือ อำเภอหนองฉางในปัจจุบันนี้ แล้วพาคนไทยเข้ามาอยู่ท่ามกลางหมู่บ้านคนมอญ และคนกะเหรี่ยง จึงเรียกว่า “เมืองอุไทย” เรียกชื่อตามกลุ่มหรือที่อยู่ของคนไทย ซึ่งพากันตั้งบ้านเรือนอยู่อย่างหนาแน่น มีพืชพันธุ์ และอาหาร ที่อุดมสมบูรณ์กว่าแห่งอื่น ต่อมากระแสน้ำเปลี่ยนทางเดินและเกิดคันดินร่น้ำ เมืองอุไทยจึงถูกทิ้งร้าง จนในที่สุด “พระตะเบิด” ได้เข้ามาปรับปรุงเมือง อุไทยโดยขุดที่เก็บกักน้ำไว้ใกล้เมือง และพระตะเบิดได้เป็นผู้ปกครองเมือง อุไทยเป็นคนแรกในสมัยกรุงศรีอยุธยา เมืองอุไทย ต่อมาได้เรียกกันเป็น “เมืองอุไทย” คาดว่าเพี้ยนไปตามสำเนียง ชาวพื้นเมืองเดิม ได้มีฐานะเป็นหัวเมืองด่านชั้นนอกมีพระพลสงคราม เป็นนายด่านแม่กลอง และพระอินทรเดช เป็นนายด่านหนองหลวง (ปัจจุบัน แม่กลอง คืออำเภออุ้มผาง และหนองหลวง คือ ตำบลหนองหลวง อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก) คอยดูแลพม่าที่จะยกทัพมาตามเส้นทางชายแดนด่านแม่ละเมา ต่อมาในสมัยพระเอกาทศรถ (พ.ศ.๒๑๔๘ - ๒๑๖๓) ได้โปรดให้บัญญัติอำนาจการใช้ตราประจำตำแหน่ง มีบัญชาการตามหัวเมืองนั้น ได้ระบุในกฎหมายเกาลักษณ์พระธรรมนูญว่า “เมืองอุไทยธานี เป็นหัวเมืองขึ้นแก่มหาดไทย” เมืองอุไทยธานี เป็นเมืองที่อยู่บนที่ดอนและลึกเข้าไป ไม่มีแม่น้ำสายใหญ่ และไม่สามารถติดต่อทางเรือได้ ดังนั้นชาวเมืองอุไทยธานี จึงต้อง ขนข้าวบรรทุกเกวียนมาลงที่แม่น้ำ จึงทำให้พ่อค้าพากันไปตั้งยั้งฉางรับซื้อข้าวที่ริมแม่น้ำจนเป็นหมู่บ้านใหญ่ เรียกว่าหมู่บ้าน “สะแกกรัง”

เนื่องจากเป็นพื้นที่มีป่าสะแกขึ้นเต็มริมน้ำ และมีต้นสะแกใหญ่อยู่กลางหมู่บ้าน บ้านสะแกกรัง ชาวจีนเรียกเพี้ยนเป็น “ซีเกียกั้ง” หรือ “เซ็กเซี้ยกั้ง” เป็นตลาดซื้อข้าวที่มีพ่อค้าคนจีนนิยมไปตั้งบ้านเรือนและยั้งฉาง ต่อมาในระยะหลังได้มีเจ้านายและขุนนางมาตั้งบ้านเรือนอยู่ เพราะความสะดวกในการกะเกณฑ์สิ่งของส่งเมืองหลวง ซึ่งเป็นจำพวก มูลค่างควา ไม้ซุง กระวาน และช้างป่า อีกทั้งยังมีช่องทางในการค้าข้าวอีกด้วย

พ.ศ. ๒๓๗๖ ข้าราชการชาวกรุงเทพฯผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็น พระยาอุไทยธานี เจ้าเมืองอุไทยธานีในสมัยนั้น ได้เห็นว่าบ้านสะแกกรังเป็นตลาดใหญ่ มีผู้คนอพยพเข้ามาอยู่กันอย่างหนาแน่น อีกทั้งยังเป็นสถานที่ที่ชาวอุไทยธานีติดต่อค้าขายข้าว และไม้ซุง กับพ่อค้าที่นั่นมานานแล้ว จึงคิดตั้งบ้านเรือนริมฝั่งแม่น้ำสะแกกรัง เพื่อค้าขาย ประจวบกับเวลานั้น เจ้าเมืองไชยนาทเป็นเพื่อนกัน จึงขอตั้งบ้านเรือนที่ริมแม่น้ำสะแกกรัง เนื่องจากผู้คนมาติดต่อราชการและมาค้าขายกันมาก ทั้งนี้ เนื่องจากเจ้าเมืองไม่กล้าขึ้นไปเมืองอุไทยธานีเก่า อ้างว่ากลัวไข้ป่า จึงเป็นเหตุให้พากันอพยพมาอยู่กันมากขึ้น

พ.ศ. ๒๓๙๑ ได้มีการแบ่งเขตดินแดนเมืองอุไทยธานี และเมืองไชยนาทโดยตัดเขตบ้านสะแกกรังทางฝั่งคลองปากใต้ ตั้งแต่ท้ายบ้านสะแกกรังไปจดเมืองอุไทยธานีเก่า โอนที่นั่นจากเมืองไชยนาท เป็นของเมือง อุไทยธานี ดังนั้นเมืองอุไทยธานี จึงตั้งอยู่ที่ปลายสุดเขตแดนเมืองมโนรมย์ ช่างใต้บ้านลงมา

สักคั้งน้ำหนึ่งก็เป็นแดนเมืองไชยนาท

พ.ศ. ๒๔๔๑ เมืองอุไทยธานี ขึ้นกับมณฑลนครสวรรค์ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๖ ได้เปลี่ยนเป็นขึ้นกับมณฑลอยุธยา จนสุดท้ายทางราชการได้มีการประกาศเลิกมณฑลปี พ.ศ. ๒๔๗๖ และกำหนดให้จังหวัดอุไทยธานี เป็นหน่วยปกครองส่วนภูมิภาค

อุไทยธานีเมืองพระชนกจักรี

พระชนกจักรี มีพระนามเดิมว่า นายทองดี เป็นบุตรคนโตของจมีนมหาสนิท (ทองคำ) ต่อมาได้เป็นพระราชนิกร ปลัดทูลฉลองมหาดไทย ในแผ่นดินพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ กรุงเทพมหานคร สืบเชื้อสายมาจากเจ้าพระยาโกษาธิบดี (ปาน) ถือกำเนิดที่บ้านอุไทยธานี เมืองอุไทยธานี หรือจังหวัดอุไทยธานีในปัจจุบันภายหลังย้ายไปอยู่กรุงศรีอยุธยา รับราชการจนได้ตำแหน่งเป็นพระอักษรสุนทรศาสตร์ เสมียนตรากรมมหาดไทยมีหน้าที่ร่างพระราชสาส์นตราและรักษาพระราชลัญจกร (ตราประจำพระเจ้าแผ่นดิน) พระอักษรสุนทรศาสตร์ แต่งงานกับคุณดาวเรือง หลานสาวพระยาอภัยราชา สมุหนายก มีบุตรธิดา ๕ คน คนแรกเป็นหญิง ชื่อ สา คนรองเป็นชายชื่อ ราม คนที่สามเป็นหญิง ชื่อ แก้ว คนที่สี่และห้าเป็นชาย ชื่อ ทองด้วง และบุญมา

ต่อมาพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) ได้ปราบดาภิเษกเป็นปฐมกษัตริย์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทรงพระนามว่า พระบาทสมเด็จพระบรมราชาธิราช รามาธิบดี (พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช) ได้นำบรรดาศักดิ์สุดท้ายคือพระบิดา คือ “พระยาจักรีศรีอครักษ์ ” มาใช้เป็นชื่อราชวงศ์จักรี และได้สถาปนาพระอัฐิพระบิดาขึ้นเป็น "สมเด็จพระชนกาธิบดี" ใน พ.ศ. ๒๓๓๘

จังหวัดอุไทยธานีได้สร้างพระอนุสาวรีย์สมเด็จพระปฐมบรมชนกนาถบนยอดเขาแก้ว (เขาสะแกกรัง) บ้านสะแกกรัง ซึ่งเป็นสถานที่เกิดไว้เป็นอนุสรณ์ แล้วเสร็จในปี ๒๕๒๒ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดพระวิสูตรพระอนุสาวรีย์ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๒๒ ปัจจุบันรูปหล่อปลาจัตุรมุข หน้าบรรณศาลาตราจักรี ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระบรมรูปของสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกนาถ บนยอดเขาแก้ว ใช้เป็นตราสัญลักษณ์ประจำจังหวัดอุไทยธานี

ที่ตั้งและอาณาเขตจังหวัดอุไทยธานี

จังหวัดอุไทยธานีตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือตอนล่าง หรืออยู่บนสุดของภาคกลาง มีพื้นที่ประมาณ ๖,๗๓๐ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๔,๒๐๖,๔๐๔ ไร่ ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามเส้นทางคมนาคมถนนสายเอเชีย ๒๒๒ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ อำเภอยุหะคีรี อำเภอกองพระ และอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ อำเภอยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ อำเภอยุ้มผาง จังหวัดตาก อำเภอสรีสวัสดิ์ และอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ อำเภอวัดสิงห์ กิ่งอำเภอนินขาม กิ่งอำเภอหนองมะโมง จังหวัดชัยนาท และอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี

๒.๒ การศาสนา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ที่สำคัญในจังหวัดอุไทยธานี

ข้อมูลด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ที่สำคัญจังหวัดอุไทยธานี

ประเพณีตักบาตรเทโว

จัดขึ้นในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ หลังวันออกพรรษา ณ บริเวณลานวัดสังกัสรัตนคีรี อำเภอเมืองอุทัยธานี พระสงฆ์จะรับนิมนต์มารับบิณฑบาตจากพุทธศาสนิกชน โดยสมมุติยอดเขาสะแกกรังเป็นสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ที่พระพุทธเจ้าเสด็จฯ ขึ้นไป จำพรรษาเทศน์โปรดพระพุทธมารดา เมื่อออกพรรษาปวารณาแล้วพระพุทธองค์จึงเสด็จกลับสู่โลกมนุษย์ทางบันไดทิพย์ทั้ง ๓ คือ บันไดเงิน บันไดทอง บันไดแก้ว โดยเสด็จฯ ลงที่สังกัสนคร ถือเป็นวันที่แดนทั้ง ๓คือ สวรรค์ มนุษย์ และบาดาล (นรก) สามารถมองเห็นกันได้ เรียกว่า วันเทโวโรหณะ หรือ วันเปิดโลก

การตักบาตรเทโวของจังหวัดอุทัยธานี เป็นสถานที่ที่มีความเหมาะสมทั้งในด้านสถานที่และชื่อตามตำนาน เป็นประเพณีที่ชาวอุทัยธานีให้ความสำคัญมาก มีภิกษุสามเณรไม่น้อยกว่า ๕๐๐ รูป นำด้วยพระพุทธรูปปางเสด็จกลับมาจากดาวดึงส์ เดินอุ้มบาตรจากยอดเขาตามบันได ๔๔๔ ชั้น ลงมารับบิณฑบาต ด้วยข้าวต้มลูกโยน ข้าวต้มมัด ข้าวสารอาหารแห้ง ณ วัดสังกัสรัตนคีรี หลังจากตักบาตรแล้วเสร็จจะมีริ้วขบวนรดบุปผชาติแสดงพุทธประวัติอันสวยงาม เข้าสู่ตัวเมืองที่มีการจัดโต๊ะหมู่ประดับงาช้างให้ประชาชน ให้นักท่องเที่ยวกราบสักการะ และชื่นชมถ่ายรูปเป็นที่ระลึก

ประเพณีจุกฐิน วัดทัพคล้าย

จุกฐินวัดทัพคล้าย หรือประเพณีจุกฐินวัดทัพคล้าย อำเภอบ้านไร่ จัดในช่วงเทศกาลออกพรรษา เริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๗ จนถึงปัจจุบัน จุกฐิน คือคำเรียกการทอดกฐินที่ต้องทำอย่างรีบด่วน ต้องอาศัยความสามัคคีของผู้ศรัทธาจำนวนมาก ช่วยกันทอดผ้าด้วยมือเป็นผ้า สังฆาฏิ จีวร หรือสบง ผืนใดผืนหนึ่ง หรือทั้งสามผืนก็ได้ เริ่มต้นตั้งแต่เก็บดอกฝ้าย อี้ว ตัด ล้อ เข็น เปีย ฆ่าฝ้าย ผี้นหลอด ฮั่นทูก กางทูก ต้มทูก ตัดเย็บ ย้อม ซัก และทำผ้าให้แห้ง โดยให้แล้วเสร็จเป็นผืนภายใน ๑ วัน หรือ ๒๔ ชั่วโมง แล้วนำไปถวายแด่พระสงฆ์ ดังนั้น โบราณจึงถือว่าการทำจุกฐินมีอาานิสงส์มาก เพราะต้องใช้ความอุตสาหะพยายามมากกว่ากฐินแบบธรรมดา (มหากฐิน) ภายในระยะเวลาอันจำกัด โดยจุกฐินนี้ปัจจุบันจัดเป็นงานใหญ่มีผู้เข้าร่วมเป็นจำนวนมาก จากกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ

งานไหว้พระพุทธรูปมงคลศักดิ์สิทธิ์ วัดสังกัสรัตนคีรี

เป็นงานประเพณีของท้องถิ่น จัดในวันขึ้น ๓ - ๔ ค่ำ เดือน ๔ ของทุกปี ณ วัดสังกัสรัตนคีรีหรือวัดเขาสะแกกรัง อำเภอเมืองอุทัยธานี เป็นงานประเพณีไหว้พระคู่บ้านคู่เมืองอุทัยธานี ซึ่งเดิมนั้น เป็นงานนมัสการปิดทองพระพุทธรูปจำลองบนยอดเขาสะแกกรัง ในระยะหลังจึงจัดงานในคราวเดียวกันที่วัดนี้ในวันขึ้น ๕ ค่ำ เนื่องจากเป็นวันที่พุทธศาสนิกชนส่วนใหญ่มาไหว้พระพุทธรูปมงคลศักดิ์สิทธิ์และขึ้นยอดเขาสะแกกรัง เพื่อปิดทองพระพุทธรูปจำลองมากที่สุด และได้จัดให้มีการละเล่นสนุกสนานควบคู่กันไปทุกปี

งานประเพณีบุญเดือนสาม และงานประจำปีวัดหนองขุนชาติ

ประเพณีบุญเดือนสาม อำเภอหนองฉาง จัดงานวันขึ้น ๑๒ ค่ำ ถึง วันแรม ๕ ค่ำ ของทุกปี เดิมเป็นงานนมัสการพระพุทธรูปจำลอง ต่อมาได้รับความนิยมมาก จึงจัดให้มีการสืบสานประเพณีของชาวอุไทยไว้ มีกิจกรรมต่างๆมากมาย อาทิ การประกวดรำแห่งหน้าผา อุปสมบทนาคหมู่ ประกวดธิดาเบญจกัลยาณี และการประกวดสำหรับควาหวาน เป็นต้น

ประเพณีการปิดบ้านสะน่า

ประเพณีการปิดบ้านสะน่า จัด ณ หมู่บ้านสะน่า ตำบลสะน่า อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี จะจัดขึ้นในเดือน ๖ ของทุกปี ส่วนใหญ่ประมาณเดือนพฤษภาคม กำหนดวันที่แน่นอนขึ้นอยู่กับจำของหมู่บ้าน (คล้ายหมอผีประจำหมู่บ้าน เป็นผู้อาวุโส มักเป็นชายมากกว่าหญิง) เป็นผู้กำหนดวัน ประเพณีปิดบ้าน จำกระทำ

๓ วัน ๓ คืน โดยมีกิจกรรมที่สำคัญคือ ตอนเช้า จะมีการเลี้ยงเจ้าประจำหมู่บ้าน โดย จำ หรือ จำ จะเป็นผู้นำในการประกอบพิธีกรรม ของที่ใช้ในการบูชาประกอบด้วย ดอกไม้ ธูปเทียน ข้าวต้มมัด หมู ไก่ เหล้า พร้อมเครื่องเช่นอื่นๆ เช่น ข้าวสาร เมื่อไปถึงบริเวณพิธี จำจะให้เริ่มพิธีโดยมีการรำวงสรวงไปรอบๆศาลประจำหมู่บ้าน จำจะหยิบข้าวสารวางไว้บนไข่ดิบ จำนวน ๗ เมล็ด ถ้าหากยังวางไม่ครบคนรำก็ต้องรำต่อไป ครบแล้วก็ยังหรือจุดประทัดเพื่อแสดงว่าเสร็จพิธี

ข้อปฏิบัติในขณะที่ประกอบพิธีนี้ คือ ห้ามคนนอกหมู่บ้านเข้าในหมู่บ้านและห้ามคนในหมู่บ้านออกนอกหมู่บ้านตลอดเวลา ๓ วัน ๓ คืน ไม่เช่นนั้นจะทำให้มีอันเป็นไปต่างๆนานา แต่หากมีคนนอกหมู่บ้านประสงค์จะเข้ามาในหมู่บ้านจริงๆ ต้องใช้สุราเป็นเครื่องแลกเปลี่ยนให้กับเจ้าบ้าน เวลากลางคืนจะมีการละเล่นต่างๆ เพื่อความสนุกสนานของชาวบ้าน เช่น การเล่นมอญซ่อนผ้า การเล่นเตย การเล่นงูกินหาง

นอกจากนั้นการเล่นเข้าทรงต่างๆ เช่น การเล่นผีนางอ้ว ผีนางดั่ง ผีนางแขก เป็นต้น ซึ่งการเข้าทรงนี้ต้องเล่นเฉพาะประเพณีปิดบ้านเวลากลางคืนเท่านั้น มิฉะนั้นผีจะไม่ยอมออกจากร่างทรง ทำให้เกิดอันตราย

การละเล่นพื้นเมืองบ้านท่าโพ

การละเล่นพื้นเมืองที่บ้านท่าโพ ตำบลท่าโพ อำเภอหนองขาหย่าง จัดขึ้นในเทศกาลตรุษสงกรานต์ คือ ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๔ เมษายน โดยชาวบ้านในหมู่บ้านท่าโพและหมู่บ้านพันสี จะมาร่วมกันจัดการละเล่นพื้นเมืองที่วัดท่าโพ จะร่วมกันร้องรำเพลงพื้นบ้านอย่างสนุกสนาน อาทิ เพลงซึกกะเย่อ เพลงโลม เพลงราวโบราณ แต่ละเพลงมีทำรำประกอบเฉพาะ และมีการละเล่นสลับกัน เช่น การเล่นมอญซ่อนผ้า เจียบๆจ้อย ช่างชัย เสือกินวัว และแม่ศรี ตามแต่จะแข่งขันกัน การละเล่นต่างๆในหมู่บ้านแห่งนี้ส่วนใหญ่ยังใช้เนื้อร้องเพลงแบบเดิมคงไว้ซึ่งประเพณีปฏิบัติสืบกันมาหลายชั่วอายุคน

ประเพณีสงกรานต์

เป็นประเพณีรื่นเริงในเทศกาลสงกรานต์ของจังหวัดอุทัยธานี หรือวันตรุษ ตรงกับ วันขึ้น ๕ ค่ำ เดือน ๕ ตามปฏิทินทางจันทรคติถือว่าเป็นวันสิ้นปี ส่วนสงกรานต์ ตรงกับวันที่ ๑๓ เมษายน ตามปฏิทินทางสุริยคติ ถือว่าพระอาทิตย์โคจรเข้าสู่ราศีเมษ ปกติมีการทำบุญตักบาตรและการละเล่นต่างๆ ตามประเพณีเทศกาลการทำบุญนั้น ในเวลาเช้าจัดอาหารไปถวายพระ อาหารที่จะขาดถือไม่ได้ คือ ขนมจีนน้ำพริกหรือน้ำยา เป็นของควาข้าวเหนียวแดง กะละแม เป็นของหวาน มีการบังสุกุลกระดูกญาติผู้ใหญ่ อุทิศส่วนกุศลให้ผู้ตายกลางวันไปเยี่ยมญาติผู้ใหญ่ เวลาเย็นมีการละเล่นต่าง ๆ ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เช่น ราว ช่างชัย มอญซ่อนผ้า ไม้หึ่ง

วันมหาสงกรานต์ตรงกับวันที่ ๑๓ เมษายน วันที่ ๑๔ เป็นวันเนา วันที่ ๑๕ เป็นวันเถลิงศกขึ้นจุลศักราชใหม่ มีการทำบุญให้เกิดสิริมงคล การทำบุญตักบาตรเหมือนวันตรุษ มีก่อเจดีย์ทราย สรงน้ำพระ รดน้ำขอพรผู้ใหญ่ เล่นน้ำ ปลอยนกปล่อยปลา ในช่วงวันที่ ๑๖, ๑๗ และ ๑๘ เมษายน

ประเพณีแห่เจ้าของชาวจีนในจังหวัดอุทัยธานี

เป็นงานประเพณีแห่เจ้าพ่อแม่ที่อยู่ตามศาลต่าง ๆ โดยกำหนดงานตามการครบรอบปีของเจ้าแต่ละองค์ ซึ่งบางองค์แห่ ๕ ปี/ครั้ง บางองค์แห่ ๑๒ ปี/ครั้ง รวมทั้งการแห่เจ้าพ่อบุญเถ่ากง และเจ้าพ่อหลักเมืองอุทัยธานี จะมีขบวนสาวงามแห่ผ่านตลาดรอบเมือง และมีการแสดงเชิดสิงโตคณะต่าง ๆ ร่วมให้พรมกับร้านค้าชาวจีนในตลาด ซึ่งทุกร้านจะตั้งโต๊ะหมู่บูชาประดับข้างด้วย หากเป็นงานของเจ้าแม่ทับทิม จะมีพิธีเปลี่ยนเครื่องทรงของเจ้าแม่เมื่อครบรอบ ๑๒ ปี และการเข้าทรงลุยไฟ

ประเพณีบุญบั้งไฟ

งานประเพณีบุญบั้งไฟ คือ มรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของชาวอีสานที่อพยพมาอยู่ที่อำเภอวานรนิวาส และอำเภอท่าแพ จังหวัดบึงกาฬ จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีที่เขื่อนทับเสลา อำเภอวานรนิวาส มีตำนานที่เล่ากันว่า เป็นการขอฝนจากเบื้องบนให้ตกลงมาเพื่อทำนา งานนี้จัดตั้งฤดูฝน มีการประกวดขบวนแห่ และแข่งขันจุดบั้งไฟขึ้นฟ้าว่าใครจะมีขึ้นสูงกว่ากัน

ประเพณีตำขอมเงินโบราณ

ประเพณีตำขอมเงินโบราณ ณ วัดทุ่งนางาม ตำบลทุ่งนางาม อำเภอวานรนิวาส ซึ่งชาวบ้านร่วมใจกันอนุรักษ์ประเพณีอันดีงาม เพื่อไม่ให้เลือนหายไปกับยุคสมัยที่แปรเปลี่ยนไปตามเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยใช้กระบวนการผลิตแบบเก่าทุกขั้นตอน (๘ ขั้นตอน) จัดขึ้นในช่วงต้นเดือนเมษายน ก่อนถึงวันสงกรานต์ของทุกปี โดยมีการใช้ครกและสากอายุมากกว่า ๒๐๐ ปี ตำขอมเงินโบราณ

งานเทิดพระเกียรติสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนก

จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ระหว่างวันที่ ๑ - ๙ เมษายน ณ สนามกีฬาากลางจังหวัดอุทัยธานี เพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกต้นราชวงศ์จักรี และส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด กิจกรรมที่สำคัญ ประกอบด้วย การแสดงแสง สี เสียง “พระชนกจักรี พระบารมีเกริกฟ้า” การแสดงศิลปวัฒนธรรมที่ยิ่งใหญ่ ตระการตา และนิทรรศการให้ความรู้ของส่วนราชการต่าง ๆ

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดอุทัยธานี

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่อุดมสมบูรณ์ ได้แก่

- มรดกโลกผืนป่าห้วยขาแข้ง ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ อำเภอวานรนิวาส จังหวัดอุทัยธานี
- หุบป่าตาด ตั้งอยู่ในเขตอำเภอวานรนิวาส จังหวัดอุทัยธานี
- น้ำตกผาร่มเย็น ตั้งอยู่ในเขตอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี
- ถ้ำพุนพวย ตั้งอยู่ในเขตอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี
- เขาพระยาพายุเรือ ตั้งอยู่ในเขตอำเภอวานรนิวาส จังหวัดอุทัยธานี
- น้ำตกไขเบอรตั้งอยู่ในเขตอำเภอห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี
- เขาปฐวี ตั้งอยู่ในเขตอำเภอท่าแพ จังหวัดอุทัยธานี
- บ่อน้ำพุร้อนสมอทอง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี
- บ้านเกาะเทโพ ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี

แหล่งท่องเที่ยวทางศาสนา โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ได้แก่

- พระชนกจักรี ตั้งอยู่บนยอดเขาสะแกกรัง อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี
- เขาสะแกกรัง หมุดโลก
- วัดท่าซุง อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี
- วัดอุโบสถาราม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี
- สำนักสงฆ์ถ้ำเขาวง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี
- เขาปลาร้า ซึ่งมีภาพเขียนก่อนประวัติศาสตร์อายุประมาณ ๓,๐๐๐ ปี ตั้งอยู่ในเขต อำเภอวานรนิวาส
- บึงคอกช้าง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี
- ฮกแซตตั้ง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี
- วัดสังกัสรัตนคีรี ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี

๒.๓ จำนวนศาสนสถานในจังหวัดอุทัยธานี รายละเอียด ดังนี้

ศาสนสถาน (แยกรายศาสนา)					รวม (แห่ง)
พุทธ (แห่ง)	อิสลาม (แห่ง)	คริสต์ (แห่ง)	พราหมณ์-ฮินดู (แห่ง)	ซิกข์ (แห่ง)	
๓๐๘	๕	๑๙	-	-	๓๓๒

๒.๔ จำนวนผู้นับถือศาสนา จำแนกตามเพศ

ศาสนา	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	ร้อยละ
พุทธ	๑๓๘,๐๘๙	๑๘๘,๓๔๒	๓๒๖,๔๓๑	๙๙.๗๔
อิสลาม	๑๓๒	๒๐๙	๓๔๑	๐.๐๔
คริสต์	๖๐๒	๘๖๓	๑,๔๖๕	๐.๒๒
พราหมณ์-ฮินดู	-	-	-	-
ซิกข์	-	-	-	-

๒.๕ จำนวนสถานศึกษาในจังหวัดอุทัยธานี

ที่	ระดับ	สังกัด ศธ.(แห่ง)		สังกัด อปท.(แห่ง)	รวม
		รัฐบาล	เอกชน		
๑	ประถมศึกษา	๒๔๙	๙	๔	๒๖๒
๒	มัธยมศึกษา	๒๑	๒	-	๒๓
๓	ปวช./ปวส.	๔	-	-	๔
๔	อุดมศึกษา	๑	-	-	๑

๒.๖ จำนวนหมู่บ้านจำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.	พื้นที่ (ตร.กม.)
เมืองอุทัยธานี	๑๔	๘๖	๒	๘	๒๕๐.๑๐๓
ทัพทัน	๑๐	๙๐	๓	๔	๓๒๓.๖๓๓
สว่างอารมณ์	๕	๖๕	๓	๓	๓๔๑.๔๔๑
หนองฉาง	๑๐	๙๗	๒	๘	๓๔๑.๑๘๑
หนองขาหย่าง	๙	๕๓	๑	๕	๓๔๑.๗๗๖
บ้านไร่	๑๓	๑๓๖	๒	๑๒	๓,๖๒๑.๔๙๒
ลานสัก	๖	๘๔	๑	๖	๑,๐๘๐.๔๔๕
ห้วยคต	๓	๓๑	-	๓	๔๒๔.๑๗๕
รวม	๗๐	๖๔๒	๑๔	๔๙	๖,๗๓๐.๒๔๖

๒.๗ แหล่งท่องเที่ยวในมิติศาสนาที่สำคัญและโดดเด่นในจังหวัดอุทัยธานี

วัดสังกัสรัตนคีรี

ตั้งอยู่เชิงเขาสะแกกรัง สุดถนนท่าช้าง ในเขตเทศบาลเมืองอุทัยธานี ภายในวิหารเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางนาคปรก ซึ่งพระพุทธรูปปางนาคปรกนี้ มีประวัติว่า ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช โปรดเกล้าฯ ให้นำพระพุทธรูปขนาดย่อมที่ชำรุดไปไว้ตามหัวเมืองต่างๆ เมืองอุทัยธานี ได้รับ ๓ องค์ โดยอัญเชิญลงมาขึ้นฝั่งที่ท่าพระ (ตรงข้ามศาลาประชาคมจังหวัดอุทัยธานี) แล้วนำมาประดิษฐานไว้ที่วัดขวิด พระพุทธรูปองค์หนึ่งมีขนาดใหญ่เป็นพระเนื้อสำริดปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง ๓ ศอก สร้างในสมัยพระยาสิทธิ เข้าใจว่าคงซ่อมเป็นองค์เดียวกันก่อนนำมาที่เมืองอุทัยธานี ต่อมาเมื่อยุบรวมนครขวิดไปรวมกับวัดทุ่งแก้ว จึงย้ายพระพุทธรูปองค์นี้ไปไว้ที่วัดสังกัสรัตนคีรี ซึ่งอยู่ห่างจากตัวเมืองไป ๑ กิโลเมตร และได้ทำพิธีบรรจุพระบรมสารีริกธาตุไว้ในพระเศียร พร้อมกับถวายนามว่า “พระพุทธรูปปางนาคปรก” ในวันแรม ๑ เดือน ๑๑ ของทุกปี จะมีการจัดงานประเพณีตักบาตรเทโว ซึ่งพระสงฆ์ประมาณ ๕๐๐ รูป จะเดินลงบันไดจากยอดเขาสะแกกรังมารับบิณฑบาตรที่ลานวัด เป็นประเพณีที่สำคัญของจังหวัดอุทัยธานี

จากบริเวณลานวัดสังกัสรัตนคีรีมีบันไดขึ้นสู่ยอดเขาสะแกกรัง จำนวน ๔๔๔ ขั้น เป็นที่ตั้งมณฑปประดิษฐานรอยพระพุทธรูปจำลอง ซึ่งย้ายมาจากวัดจันทาราม สร้างเมื่อ พ.ศ.๒๔๔๘ ด้านหน้ามีระฆังใบใหญ่ที่พระปลัดใจและชาวจังหวัดอุทัยธานีร่วมกันสร้างเมื่อ พ.ศ.๒๔๔๓ ถือกันว่าเป็นระฆังศักดิ์สิทธิ์

ใกล้กับมณฑปบนยอดเขาสะแกกรังเป็นที่ประดิษฐาน พระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระปฐมบรมมหาชนก แห่งรัชกาลที่ ๑ พระนามเดิมคือ นายทองดี รัชการการตำแหน่งพระอัครสุนทรศาสตร์ เมียนตรากรมมหาดไทย และต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นเจ้าพระยาจกักรังครักษ์ ครั้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี (พระนามเดิม นายทองด้วง) ได้สถาปนาพระอัฐิพระบิดาเป็นสมเด็จพระชนกาธิบดี เมื่อ พ.ศ.๒๓๓๘

วัดมณีสถิตกปิฎการาม (วัดทุ่งแก้ว)

วัดมณีสถิตกปิฎการาม ตั้งอยู่บนถนนสุนทรสถิต หลังสวนสุขภาพ ตรงวงเวียนหนองนาฬิกา เป็นวัดที่สร้างในสมัยรัตนโกสินทร์ ชาวเมืองอุทัยธานี เรียกกันว่า “วัดทุ่งแก้ว” ในวัดมีพระปรางค์องค์ใหญ่อยู่องค์หนึ่ง ฐานกว้าง ๘ เมตร สูง ๑๖ เมตร ลักษณะเป็นปรางค์ห้ายอด สร้างเมื่อ พ.ศ.๒๔๕๒ ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และเป็นที่ประดิษฐานรูปหล่อหลวงพ่อยิ้มผู้สร้างวัดนี้ บริเวณวัดมีสระน้ำก่ออิฐเป็นสระน้ำมนต์ขนาดใหญ่ กลางสระมีแผ่นศิลาอักขระยันต์ของหลวงพ่อยิ้มฝังเอาไว้ น้ำในสระแห่งนี้เคยใช้เป็นน้ำสรงพุทธานิเชกในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมัยรัชกาลที่ ๖ และ รัชกาลที่ ๗

วัดธรรมโฆษก หรือ วัดโรงโค

วัดธรรมโฆษก หรือ วัดโรงโคตั้งอยู่ที่ถนนศรีอุทัย ตำบลอุทัยใหม่ เคยเป็นสถานที่ประกอบพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาของข้าราชการเมืองอุทัยธานี และเป็นลานประหารนักโทษ เป็นวัดที่สร้างในสมัยรัตนโกสินทร์ ภายในโบสถ์มีภาพจิตรกรรมฝาผนังฝีมืองามแห่งหนึ่งของจังหวัดอุทัยธานี สันนิษฐานว่าเป็นฝีมือช่างสมัยอยุธยาตอนปลายที่ยังมีชีวิตอยู่ถึงสมัยรัตนโกสินทร์ จิตรกรรมฝาผนังเป็นภาพพุทธประวัติตอนเสด็จลงจากดาวดึงส์ และตอนผจญมาร ผนังข้างด้านบนเป็นภาพเทพชุมนุมสลักกับพืดยศ กรอบหน้าต่างด้านนอกเป็นลายปูนปั้น วิหารสร้างยกพื้นสูงกว่าโบสถ์ หน้าบันเป็นรูปช้างสามเศียร ภายในมีแท่นประดิษฐานพระพุทธรูปซึ่งมีประมาณ

๒๐ องค์ จัดเรียงอย่างเป็นระเบียบ บนหน้าต่างด้านนอกมีลายปูนปั้นเป็นเรื่องราวเกียรติระดับเป็นกรอบประตูวิหารเป็นไม้สลักดอกไม้ทาสีแดงดงามมาก โบสถ์และวิหารมีพระปราสาทและเจดีย์เรียงรายอยู่ ๒-๓ องค์

กำแพงรอบโบสถ์ของวัดนี้ก่อต่อกับฐานวิหารเพราะพื้นสูงกว่าประตูเป็นซุ้มแบบจีน และด้านหลังโบสถ์มีซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปเช่นเดียวกับด้านหน้า มีกุฏิเล็กอยู่ติดกำแพงโบสถ์ เป็นฝีมือช่างสมัยอยุธยา บานประตูวัดแกะสลัก ฝีมือช่างสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เป็นลายดอกไม้ประกอบใบกระจังต่อกันสลักดอกเรียงเป็นแถวสวยงามมาก พื้นในเป็นสีแดงเข้าใจว่าเดิมคงลงสีทองบนตัวลายไว้ บานหน้าต่างแกะเป็นลวดลายเดียวกัน ปกติโบสถ์หากต้องการชมต้องแจ้งติดต่อล่วงหน้า ซึ่งโบสถ์ของวัดธรรมโฆษกได้รับการจดทะเบียนเป็นโบราณสถานจากกรมศิลปากรแล้ว

วัดอุโปสถาราม

วัดอุโปสถาราม เดิมชื่อ “วัดโบสถ์มโนรมย์” ชาวบ้านเรียกว่า “วัดโบสถ์” เป็นวัดเก่าแก่อยู่อริมลำน้ำสะแกกรัง บนเกาะเทพในเขตเทศบาลเมืองอุทัยธานี จากตลาดสด มีสะพานข้ามแม่น้ำไปยังวัดอุโปสถาราม ซึ่งตั้งอยู่บนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำ สิ่งที่น่าสนใจในวัดได้แก่ จิตรกรรมฝาผนังในโบสถ์และวิหาร เป็นภาพเขียนสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ในโบสถ์เป็นภาพพุทธประวัติเริ่มตั้งแต่ประสูติจนถึงปรินิพพานฝีมือประณีตมาก ในวิหารเขียนภาพพระพุทธเจ้าเสด็จโปรดเทพยดาบนสวรรค์และภาพปลงสังขาร ด้านบนฝาผนังเป็นพระสงฆ์สาวกชุมนุมสลักกับพืดศเหมือนจะไหว้พระประธานในวิหาร ฝาผนังด้านนอกหน้าวิหารมีภาพถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและภาพชีวิตชาวบ้านที่เกี่ยวกับพุทธศาสนาเข้าใจว่าเป็นฝีมือชั้นหลัง นอกจากนี้ภายในวัดอุโปสถารามยังมีสิ่งของที่นำชมอีกมาก เช่น เสาหินสีแดงหน้าโบสถ์ ตู้พระธรรมและตู้ใส่ของเขียนลายกนกเกลายดอกไม้ บาตรฝาประดับมุกที่ได้รับพระราชทานจากรัชกาลที่ ๕ เป็นฝีมือช่างสิบหมู่ และหงส์ยอดเสารเป็นต้น นอกจากนี้ยังมีอาคารสถาปัตยกรรมเก่าแก่ที่น่าชมหลายหลัง ได้แก่

มณฑปแปดเหลี่ยม ลักษณะผสมแบบตะวันตกมีลายปูนปั้นคล้ายไม้เลื้อยที่กรอบหน้าต่าง และมีพระพุทธรูปปูนสลักนูนสูงอยู่ด้านนอกอาคาร

เจดีย์หกเหลี่ยม เป็นเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองทรงรัตนโกสินทร์

หอประชุมอุทัยพุทธสภา เป็นศาลาทรงไทยใช้เป็นหอสวดมนต์ หน้าบันประดับลวดลายปูนปั้น

แพโบสถ์น้ำ ตั้งอยู่หน้าวัด สร้างขึ้นเพื่อรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งเสด็จประพาสมณฑลฝ่ายเหนือใน พ.ศ.๒๔๔๙ เดิมเป็นแพแฝด ๒ หลัง มีข้อฟ้า ใบระกาเหมือนอุโบสถทั่วไป หน้าบันมีป้ายวงกลมจารึกภาษาบาลี “สุ อาคต เต มหาราช” แปลว่า มหาราชเสด็จ มาดี ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๑๙ ได้ซ่อมแซมบูรณะใหม่เป็นหลังเดี่ยวยกพื้น ๒ ชั้น หลังคาทรงปั้นหยา และย้ายป้ายวงกลมมาไว้หน้าจั่วตรงกลางแพโบสถ์น้ำหลังนี้ ใช้ประกอบพิธีทางศาสนา เช่น งานแต่งงาน บวชนาค งานศพ และงานบุญต่างๆ

วัดจันทาราม หรือ วัดท่าซุง

วัดจันทาราม หรือ วัดท่าซุง ตั้งอยู่ที่ตำบลท่าซุง อำเภอเมืองอุทัยธานีเดิมเป็นวัดที่สร้างขึ้นสมัยอยุธยา มีโบสถ์ขนาดเล็ก ภายในมีจิตรกรรมฝาผนังภาพพุทธประวัติฝีมือช่างพื้นบ้าน เข้าใจว่าเป็นภาพเขียนสมัยหลัง บางภาพต่อเติมจนผิดส่วน สมบัติอีกชิ้นหนึ่งของวัด คือ ธรรมาสน์ที่หลวงพ่อดำใหญ่สร้าง ที่วิหารพระปูนปั้น มีลวดลายไม้จำหลักขอบหน้าบันเหลืออยู่ ๒ - ๓ แห่ง

ด้านตรงข้ามกับวัดเป็นปูชนียสถานแห่งใหม่ มีบริเวณกว้างขวางมาก พระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญชร) พระเถระผู้มีชื่อเสียงได้สร้างอาคารต่างๆมากมาย เช่น พระอุโบสถใหม่ ภายในประดับตกแต่งอย่างวิจิตร บานหน้าต่างและประตูด้านในเขียนภาพเทวดาโดยจิตรกรฝีมือดี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชดำเนินมาตัดลูกนิมิตพระอุโบสถแห่งนี้ บริเวณโดยรอบสร้างกำแพงแก้วและมีรูปหล่อหลวงพ่อบาน และหลวงพ่อกุญชรขนาด ๓ เท่า อยู่มุมกำแพงด้านหน้ามณฑป และพระวิหารที่ประดิษฐานพระพุทธรูปชินราชจำลอง และสรีระของหลวงพ่อกุญชรที่ไม่เนาเปื่อย อาคารเหล่านี้ส่วนใหญ่มีลักษณะภายนอกคล้ายคลึงกัน คือ สร้างด้วยโมเสกสีขาวใสเหมือนแก้ว นอกจากนี้ ยังมีศาลาหลายหลังใช้เป็นสถานที่ฝึกสมาธิและมีที่พักให้ด้วย อาคารแต่ละหลังจะมีเวลาเปิด ปิดไม่ตรงกัน และปิดช่วงกลางวัน โดยอาคารแต่ละหลังจะทยอยเปิดตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ น. และจะเปิดให้ชมโดยพร้อมเพรียงกันอีกครั้งตั้งแต่เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.

วัดหนองพลวง

วัดหนองพลวง ตั้งอยู่ที่อำเภอหนองขาหย่าง สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๒๓๒ สิ่งสำคัญภายในวัด ได้แก่ พระอุโบสถ เป็นโบสถ์ห้องสำเภา อาคารก่ออิฐถือปูน ทรงจั่วหน้าบัน ด้านหน้าประดับลวดลายปูนปั้นและเครื่องถ้วยเคลือบ แต่ด้านหลังเรียบไม่มีลวดลาย เป็นปูนสีขาวฉาบเกลี้ยง ดูเรียบง่ายงามตา ไม่มีช่องทางเข้าออกทางเดียว เสมอเป็นหินสลักสวยงามบนฐานรูปดอกบัว

วัดหนองขุนชาติ

วัดหนองขุนชาติ ตั้งอยู่ที่ตำบลหนองยาง อำเภอหนองฉาง เป็นวัดสร้างขึ้นสมัยรัตนโกสินทร์มีมณฑปประดิษฐานพระพุทธรูปบาทจำลอง มีการจัดงานนมัสการพระพุทธรูปบาทจำลองทุกวันขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๓ ของไทย เป็นประจำทุกปี และจัดงานเป็นเวลา ๑๐ วัน เรียกว่า งานบุญเดือนสามชาวอุไทย นอกจากนี้ยังมีพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านซึ่งเก็บรวบรวมของมีค่า หายากไว้มากมายให้ประชาชนและผู้สนใจเข้าเยี่ยมชมศึกษาหาความรู้ เป็นวัดที่มีการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และเป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรม

วัดทัพทันวัฒนาราม

วัดทัพทันวัฒนาราม หรือวัดทัพทัน ตั้งอยู่บนถนนสายอุทัยธานี - ทัพทัน ทางหลวงหมายเลข ๓๒๒๑ ห่างจากอำเภอเมืองอุทัยธานี ประมาณ ๑๙ กิโลเมตร เป็นวัดที่สร้างขึ้นสมัยรัตนโกสินทร์ มีบานประตูโบสถ์สวยงาม ฝีมือช่างสมัยรัตนโกสินทร์ บานหนึ่งแกะเป็นรูปคนถือธง ระบุ พ.ศ.๒๔๖๖ อีกบานหนึ่งระบุว่าเป็นปีกุน มีลวดลายสวยงาม ออกเลาบานประตูมีลวดลายยาวตลอด บานประตูอีกคู่หนึ่งแกะเป็นรูปเทวดาถือคันศรยืนบนพญานาค ด้านล่างเป็นภูเขาไม้สัตว์ต่างๆด้านบนเป็นลายกนกทะเลน้อย บานประตูคู่นี้ไม่แกะลวดลายที่ออกเลาเข้าใจว่าเป็นฝีมือช่างพื้นบ้าน

วัดเขาวงพระมหจรรย์

วัดเขาวงพระมหจรรย์ ตั้งอยู่ที่ตำบลวังหิน อำเภอบ้านไร่ เป็นวัดที่ตั้งอยู่ในหุบเขา ๒ ลูก คือ เขาวัง และเขาพระมหจรรย์ ภายในวัดมีถ้ำมากมาย มีถ้ำที่น่าสนใจอยู่หลายถ้ำ เช่น ถ้ำแจ้งจะมีแสงที่ส่องถึงถ้ำงูเหลือม จะเป็นที่อยู่อาศัยของงูเหลือมหลายตัว ถ้ำน้ำจะมีน้ำขังอยู่ตลอดทั้งปี ช่วงฤดูแล้งจะมีน้ำอยู่ถึงระดับเข่า ช่วงฤดูฝนจะมีน้ำถึงระดับอก ถ้ำเพชฌัญชี่มีหินงอกหินย้อย เวลาสะท้อนแสงเป็นประกายแวววาวคล้าย

เพชรพลอย การเข้าชมถ้าต้องมีคนนำทาง และบริเวณวัดมีชะง่อนหินสูงตั้งมณฑปขนาดเล็กและใหญ่เขามีโบสถ์ที่สวยงามมากตั้งอยู่

วัดถ้ำเขาวง

วัดถ้ำเขาวง ตั้งอยู่ที่ ตำบลบ้านไร่ อำเภอบ้านไร่ ตัววัดเป็นอาคารสูง ๔ ชั้น ชั้นล่างเป็นอาคารเอนกประสงค์ ชั้นที่ ๒ เป็นวิหาร ชั้นที่ ๓ เป็นกุฏิ ส่วนโบสถ์จะอยู่ที่ชั้นที่ ๔ สร้างด้วยไม้สัก ไม้มะค่า ที่พุทธศาสนิกชนนำมาถวาย

การจัดภูมิทัศน์ในวัดจัดอย่างสวยงาม ฉากหลังเป็นเขาหินปูนสูงตระหง่าน ด้านหน้ามีบ่อน้ำและสวนตกแต่งด้วยหิน ไม้ตัด และไม้ประดับ ด้านหลังเป็นถ้ำต่างๆ ระหว่างทางเดินชมถ้ำจะเดินผ่านน้ำตกจำลองที่เข้ากับบรรยากาศ เขาบริเวณด้านหลังจะมีถ้ำ ๗-๘ ถ้ำ บางถ้ำเป็นที่นั่งวิปัสสนาสำหรับพระภิกษุ บางถ้ำเป็นถ้ำค้างคาว บางถ้ำมีหินงอกหินย้อยให้ชม บนเขาเป็นที่ราบมีไม้ยาง ไม้มะค่า ไม้เสลา กล้วยไม่นานาชนิด รวมทั้งมีสัตว์ป่ามาอาศัยอยู่หลายชนิด

บทที่ ๓

แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดอุทัยธานี

การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดอุทัยธานี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จัดทำขึ้นจากการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รูปแบบกลไกพระราชรัฐ เพื่อให้หน่วยงาน องค์กรทุกภาคส่วนในจังหวัดอุทัยธานีใช้เป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนงานส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัดอุทัยธานีให้บรรลุเป้าหมายรัฐบาลในการส่งเสริมคุณธรรม และแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑)

วิสัยทัศน์

อุทัยธานี เมืองคุณธรรม ดำรงชีวิตตามหลักศาสนา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สืบสานความเป็นไทย อยู่ร่วมกันด้วยความสันติสุข

พันธกิจ

- พัฒนาคนให้มีคุณธรรมตามหลักธรรมทางศาสนา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมไทยที่งาม
- พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้มีประสิทธิภาพในมิติต่าง ๆ
- ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมตระหนักและร่วมกันเป็นเครือข่าย มีส่วนร่วมในกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อสังคมคุณธรรมที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีธรรมาภิบาล มีความสมานฉันท์ และมีความยั่งยืน

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานีเป็นหน่วยราชการส่วนภูมิภาค ในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานเทียบเท่ากองในสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม การปฏิบัติราชการกระทรวงทั้งในระดับจังหวัดและอำเภอ ดังนี้

- ประสานและจัดทำแผนประสานพัฒนาการศาสนา การศิลปะและการวัฒนธรรมของจังหวัด และแผนปฏิบัติการ รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน โครงการ การตั้งและจัดสรรงบประมาณประจำปี ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของกระทรวง และแผนจังหวัด ตลอดจนกำกับเร่งรัดติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงภายในจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การศาสนา การศิลปะ และการวัฒนธรรมในจังหวัด
- ประสานและส่งเสริมการดำเนินงานด้านศาสนา การศิลปะ และการวัฒนธรรมทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงในจังหวัด ตลอดจนการดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการศาสนา การศิลปะ และการวัฒนธรรมของจังหวัด
- ปฏิบัติราชการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวกับการศาสนา การศิลปะ และการวัฒนธรรม ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด ตามที่ได้รับมอบหมาย
- ปฏิบัติราชการของกระทรวง ซึ่งมีได้กำหนดเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานใดในจังหวัด โดยเฉพาะ
- ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

โครงสร้างและอัตรากำลังสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี

การบริหารงานตามภารกิจและโครงสร้างของสำนักงานจังหวัดอุทัยธานี
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี ดำเนินการแบ่งกลุ่มการปฏิบัติราชการ ดังนี้
กลุ่มงานวัฒนธรรมประจำจังหวัด แบ่งเป็น ๒ กลุ่มงาน ๑ ฝ่าย และปฏิบัติงานประจำวัฒนธรรมอำเภอ
จำนวน ๘ อำเภอ การปฏิบัติงานตามภารกิจ ดังนี้

๑. ฝ่ายบริหารทั่วไป

งานบริหาร

- งานบริหารงานบุคคลและเจ้าหน้าที่
- งานธุรการ งานสารบรรณ งานจัดประชุมสำนักงาน
- งานการเงินและบัญชี งานพัสดุและครุภัณฑ์
- งานประชาสัมพันธ์

๒. กลุ่มส่งเสริมและปฏิบัติงานด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม

งานส่งเสริมด้านศาสนา

- งานส่งเสริมการศึกษาโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์
- งานส่งเสริมพุทธศาสนาและศาสนาอื่น
- งานศาสนพิธี งานรัฐพิธี
- งานเลขานุการคณะกรรมการศาสนาจังหวัด
- งานกิจกรรมส่งเสริมศาสนา

งานส่งเสริมด้านศิลปะ

- งานอนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปวัตถุ โบราณสถาน
- งานศิลปดนตรี การแสดง
- ศิลปินพื้นบ้านห้องสมุด

งานส่งเสริมด้านวัฒนธรรม

- ส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู วัฒนธรรมท้องถิ่น
- ส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี
- งานเลขานุการสภาวัฒนธรรมจังหวัด
- งานพัฒนาเครือข่ายทางวัฒนธรรม
- งานบริหารจัดการกองทุนวัฒนธรรม
- งานส่งเสริม การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และสร้างเสริมทุนทางวัฒนธรรม
- งานส่งเสริมวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว

๓. กลุ่มยุทธศาสตร์และเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม

งานยุทธศาสตร์

- งานแผนงาน โครงการ และงบประมาณ
- งานติดตามและประเมินผล
- งานศูนย์ข้อมูลกลางทางวัฒนธรรมและสารสนเทศ
- งานจัดทำคำรับรอง ตัวชี้วัด การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์

- งานส่งเสริมสนับสนุนและประสานการตรวจราชการของกระทรวงในพื้นที่
- งานยุทธศาสตร์สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด
- งานยุทธศาสตร์ด้านศิลปะ ศาสนาและวัฒนธรรมของจังหวัด กลุ่มจังหวัด
- งานส่งเสริมกิจกรรมพิเศษตามยุทธศาสตร์ของจังหวัด
- งานตามนโยบายพิเศษ
- งานอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย

งานเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม

- งานศึกษา วิเคราะห์ และประเมินผลสถานการณ์ความเปี่ยงเบนทางวัฒนธรรม
- งานเฝ้าติดตามและประเมินเหตุการณ์ความเปี่ยงเบนทางวัฒนธรรมในสังคม
- งานรณรงค์ แก้ไขปัญหาของสังคม และการป้องกันความเปี่ยงเบนทางวัฒนธรรม
- งานรณรงค์และเสริมสร้างความเข้มแข็งในความเป็นไทย
- งานส่งเสริมนวัตกรรมทางศิลปวัฒนธรรม
- งานประสานและขอความร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรต่างๆทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบ และความเปี่ยงเบนทางวัฒนธรรม
- งานส่งเสริม สนับสนุน และสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม
- ทำหน้าที่เป็นศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรมของจังหวัด
- งานอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย

งานตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑

- งานตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- งานตามโครงการสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- งานอื่นๆที่ได้รับมอบหมาย

ภารกิจงานตามโครงการของกลุ่มวัฒนธรรมประจำจังหวัด มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

ภารกิจที่ ๑ บริหารงานทั่วไป

ภารกิจที่ ๒ ดำเนินงานเกี่ยวกับระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ภารกิจที่ ๓ พัฒนานโยบายและแผนการดำเนินงานศาสนา ศิลปะและ วัฒนธรรม ในระดับพื้นที่

ภารกิจที่ ๔ ปฏิบัติงานนโยบายเร่งด่วน

ภารกิจที่ ๕ ศึกษา สํารวจ ค้นคว้า วิจัย องค์ความรู้ด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

ภารกิจที่ ๖ สนับสนุน และบริหารจัดการข้อมูลด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

ภารกิจที่ ๗ ให้บริการข้อมูลด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมในพื้นที่

ภารกิจที่ ๘ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

ภารกิจที่ ๙ ส่งเสริม สนับสนุนและประสานการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ทางด้าน ศาสนา

ศิลปะและวัฒนธรรม

ภารกิจที่ ๑๐ จัดกิจกรรมการดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

ภารกิจที่ ๑๑ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานการอนุรักษ์ สร้างสรรค์ พัฒนาและสืบสาน

จารีตประเพณี ภูมิปัญญาไทยทางด้านศาสนา ศิลปะและ วัฒนธรรม

ภารกิจที่ ๑๒ ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาเครือข่ายการดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

การประสานงานของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดต่อที่ยธาณีกับอำเภอ

งานส่งเสริมด้านศาสนา

- งานส่งเสริมการศึกษาโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์
- งานส่งเสริมพุทธศาสนาและศาสนาอื่น
- งานศาสนพิธี งานรัฐพิธี
- งานเลขานุการคณะกรรมการศาสนาจังหวัด
- งานกิจกรรมส่งเสริมศาสนา

งานส่งเสริมด้านศิลปะ

- งานอนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปวัตถุ โบราณสถาน
- งานศิลปดนตรี การแสดง ศิลปินพื้นบ้านห้องสมุด

งานส่งเสริมด้านวัฒนธรรม

- ส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู วัฒนธรรมท้องถิ่น
- ส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี
- งานเลขานุการสภาวัฒนธรรมอำเภอ
- งานพัฒนาเครือข่ายทางวัฒนธรรม
- งานบริหารจัดการกองทุนวัฒนธรรม

งานส่งเสริม การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และสร้างเสริมทุนทางวัฒนธรรม

งานส่งเสริมวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว

ภารกิจตามด้านการประสานงานกับอำเภอ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

ภารกิจที่ ๑ บริหารงานทั่วไป

ภารกิจที่ ๒ ดำเนินงานเกี่ยวกับระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ภารกิจที่ ๓ พัฒนานโยบายและแผนการดำเนินงานศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ในระดับพื้นที่

ภารกิจที่ ๔ ปฏิบัติงานนโยบายเร่งด่วน

ภารกิจที่ ๕ ศึกษา สำรวจ ค้นคว้า วิจัย องค์ความรู้ด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

ภารกิจที่ ๖ สนับสนุน และบริหารจัดการข้อมูลด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

ภารกิจที่ ๗ ให้บริการข้อมูลด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมในพื้นที่

ภารกิจที่ ๘ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม

ภารกิจที่ ๙ ส่งเสริม สนับสนุนและประสานการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ทางด้าน ศาสนา

ศิลปะและวัฒนธรรม

ภารกิจที่ ๑๐ จัดกิจกรรมการดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

ภารกิจที่ ๑๑ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานการอนุรักษ์ สร้างสรรค์

พัฒนาและสืบสานจารีตประเพณี ภูมิปัญญาไทยทางด้านศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม

อัตรากำลัง

อัตรากำลังข้าราชการสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี ปัจจุบัน ๑๖ ตำแหน่ง ปฏิบัติงานจริง ณ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี จำนวน ๑๘ คน
ตารางแสดงอัตรากำลังจำแนก ตามระดับ

ระดับ	จำนวน (คน)
๑. ระดับอำนวยการระดับสูง	๑
๒. ระดับชำนาญการพิเศษ	๒
๓. ระดับชำนาญการ	๑๑
๔. ระดับปฏิบัติการ	๒
รวม	๑๖

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๐

อัตรากำลังข้าราชการสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี ปัจจุบัน ๑๘ ตำแหน่ง ปฏิบัติงานจริง ณ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี จำนวน ๑๖ รายว่าง ๒ ตำแหน่ง มีดังนี้

นายพจน์ สีเข้ม

วัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี

กลุ่มยุทธศาสตร์และเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม

นางสาวพรทิพย์ กำเหนิดแจ้ง
นางวัชรา พูลเขตรวิทย์
นายพิสนธ์ วงศ์สร้อยสุข
นางสาวเมตตา นุ่มนาค

ผ.อ.กลุ่มยุทธศาสตร์และเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม
นักวิชาการวัฒนธรรม ระดับชำนาญการ
นักวิชาการวัฒนธรรม ระดับชำนาญการ
นักวิชาการวัฒนธรรม ระดับชำนาญการ

กลุ่มส่งเสริมศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

นางชุลีภรณ์ สารากิจ
นางชุตีมา มูลพฤษ์
นางวันเพ็ญ ชินชูศักดิ์
นายสามารถ สายเพชร
นายศุภสิทธิ์ วิเศษสิงห์
นางเคลือ แซ่มเดช
นางสาวพิชยา ทองวิชิต
นางสาววิลาวัลย์ เปาริก
นางเอมอร ศรีสุข

ผ.อ.กลุ่มส่งเสริมศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม
นักวิชาการวัฒนธรรม ระดับชำนาญการ
นักวิชาการวัฒนธรรม ระดับชำนาญการ
นักวิชาการวัฒนธรรม ระดับชำนาญการ
นักวิชาการวัฒนธรรม ระดับชำนาญการ
นักวิชาการวัฒนธรรม ระดับชำนาญการ
นักวิชาการวัฒนธรรม ระดับชำนาญการ
นักวิชาการวัฒนธรรม ระดับชำนาญการ

ฝ่ายบริหารทั่วไป

นางสาวปริยาภัทร กาลปักษ์
นางสาววรรณรีย์ ชาวพอง

นักจัดการงานทั่วไป ระดับปฏิบัติการ
นักวิชาการเงินและบัญชี ระดับปฏิบัติการ

บทที่ ๔

รายละเอียดโครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ของ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี

แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี จัดทำขึ้นเพื่อเป็นผู้ใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานให้สนองต่อนโยบายการส่งเสริมคุณธรรมในทุกระดับ และเป็นไปตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ประจำปี และใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติของบุคลากรให้เป็นที่ไปด้วยความเรียบร้อยอย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุม ถูกต้องเหมาะสม กับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของประชาชน เครือข่ายในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี ได้จัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ มีรายละเอียดแผนงาน/โครงการ /กิจกรรม ดังนี้

แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี

แผนงาน

ส่งเสริมและพัฒนาศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

แผนงบประมาณ

ส่งเสริมและพัฒนาศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์กระทรวง

ข้อ ๒ เสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมเพื่อสืบสานเอกลักษณ์และอัตลักษณ์เป็นไทย

ยุทธศาสตร์จังหวัดอุทัยธานี

ข้อ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพและสังคม

โครงการ / กิจกรรม	งบประมาณ	กลุ่มเป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑										ผู้รับผิดชอบ						
				ไตรมาสที่ ๑		ไตรมาสที่ ๒		ไตรมาสที่ ๓		ไตรมาสที่ ๔										
				ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.				มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
๘.โครงการลานธรรมลานวิถีไทย จังหวัดอุทัยธานี	๑๒๖,๐๐๐	ลานธรรมฯ ๖ แห่ง	จังหวัดอุทัยธานี	←														←	กลุ่มส่งเสริมฯ	
๙.โครงการรวมพลังทางศาสนา เสริมสร้างความสามัคคี เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้า อยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทร เทพยวรางกูร ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑	๓๐,๐๐๐	ศาสนิกชนชาว พุทธ อิสลามและ คริสต์ ๑,๐๐๐ คน	จังหวัดอุทัยธานี												↔				กลุ่มส่งเสริมฯ	
๑๐.โครงการยกย่องผู้ทำ คุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา	๕,๐๐๐	ผู้ทำคุณประโยชน์ฯ ๒ ประเภท	จังหวัดอุทัยธานี	←															←	กลุ่มส่งเสริมฯ
๑๑.กิจกรรมการจัดเก็บข้อมูล ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑	๘๐,๐๐๐	ภูมิปัญญาทาง วัฒนธรรมใน จังหวัดอุทัยธานี	จังหวัดอุทัยธานี		←													←	←	กลุ่มส่งเสริมฯ
๑๒.โครงการจัดงานสัปดาห์ ส่งเสริมพระพุทธศาสนาเนื่องใน เทศกาลวันมาฆบูชา	๑๐,๐๐๐	เด็ก ,เยาวชน และประชาชน ในจังหวัดอุทัยธานี	จังหวัดอุทัยธานี												↔			↔	←	กลุ่มส่งเสริมฯ

คณะกรรมการ

ที่ปรึกษา

นายพจน์ สีเข้ม

วัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี

คณะกรรมการ

นางชุลีภรณ์ สารากิจ

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ

หัวหน้าคณะกรรมการ

นางชุตีมา มุลพฤกษ์

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

คณะกรรมการ

นางเคลือ แซ่มเดช

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

คณะกรรมการ

นายศุภสิทธิ์ วิเศษสิงห์

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

คณะกรรมการ

นางเอมอร ศรีสุข

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

คณะกรรมการ

นางสาววิลาวัลย์ เปาริก

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

คณะกรรมการ

นางสาวพิชยา ทองวิชิต

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

คณะกรรมการ

นายสามารถ สายเพชร

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

คณะกรรมการและเลขานุการ

นางสาวเยาวภา อัมพรดิษฐ์

อาสาสมัครวัฒนธรรม

คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
